

Brunon Miszkiewicz, Jerzy Romanow, Zbigniew Trudzik

Tomice, pow. Dzierżoniów

Informator Archeologiczny : badania 2, 53-55

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i zachodnią część Działów Proszowickich.

Poszukiwania wykonano zgodnie z planem Zakładu Archeologii Małopolski IHKM PAN obejmującym badanie osadnictwa neolitycznego i wczesnobrązowego i jego zależności od warunków naturalnych. Przeprowadzono je w ciągu 6 tygodni. Wykonano szczegółowe zdjęcia powierzchniowe. Łącznie zbadano obszar o powierzchni 150 km². Odkryte na nim 96 nowych punktów osadniczych w tym 38 neolitycznych /kultur: ceramiki węgowej rytej, lendzielskiej, pucharów lejkatych, ceramiki sznurowej, ceramiki promienistej/ i wczesnobrązowych. W tej liczbie znajdują się między innymi duże wysoczyśnowe osady kultury pucharów lejkatych w Szosopanowicach /st.6/, pow. Miechów i Muniaszkowicach /st.1/, pow. Proszowice. W Orłowie /st.2/ i w Jaksicach, pow. Miechów /st.1/ znaleziono ślady pokładnych osad kultury lendzielskiej. Wśród odkrytych stanowisk kultury żuzyckiej znajduje się duża osada w Lipnej Woli /st.1/, pow. Miechów i czantarska w Jaksicach /st.5/, pow. Miechów. Okres rzymski najlepiej reprezentują stanowiska z Lipnej Woli /st.2/, pow. Miechów, Piotrkowic Wlk., /st.2/, pow. Proszowice oraz Opatkowic /st.2/, pow. Proszowice.

W czasie badań zebrano bogaty materiał obserwacyjny do studiów nad kształtowaniem się procesów zasiedlenia i eksploatacji środowiska naturalnego w różnych okresach dziejowych. W znacznym stopniu pounięte zostały prace nad rekonstrukcją neolitycznych i wczesnobrązowych stref zasiedlenia na obszarze lessów krakowako-miechowskich.

TOMICE, pow. Dziarsonów

Museum Archeologiczne i Zakład
Antropologii PAN we Wrocławiu

Badania prowadzi dr Brunon Mieszkiewicz, mgr Jerzy Romanow

i dr Zbigniew Trudzik. /Sprawozdanie opracowali J. Romanow i Z. Trudzik/. Finansowały: Muzeum Archeologiczne i Zakład Antropologii PAN we Wrocławiu. Trzeci sezon badań. Osada z okresu neolitu /kultura lendzielska/, cmentarsysko z wczesnej epoki brązu /kultura unietyoka/ i z okresu wczesnego średniowiecza.

Badaniami objęto teren ściśle nawiązujący do wykopów z lat poprzednich. Wbadano obszar o pow. 585 m². Stwierdzono dalsze ślady osadnictwa ludności kultury lendzielskiej, a mianowicie część drugiego już z kolei domu słupowego, częściowo zniszczonego przez orkę i przez późniejsze obiekty. W dalszym ciągu masowo wystąpiły obiekty związane z kulturą ludności pucharów lejkowatych grupy południowej. Wyeksplorowano 42 obiekty o różnej funkcji. Odkryto jedną głęboką półziemiankę w kształcie regularnego prostokąta o zaokrąglonych narożach oraz dwa domy częściowo zagłębione w całość /przy jednym stwierdzono cztery ślady po słupach/.

Materiał stwierdzony w odkrytych obiektach stanowiła ceramika, kości zwierzęce oraz szereg drobnych przedmiotów jak: miniaturowe siekierki o funkcji dźwut, nożyki krzemienne, fragment toporka z niewykończonym otworem, sztycha kościane, dźwuto kościane oraz liczne przęśliki gliniane.

Założone na terenie osady cmentarsysko szkieletowe kultury unietyckiej dostarczyło dalszych 12 grobów. Zmarli ułożeni na prawym boku, usytuowani wzdłuż linii północ - południe, czaszkami skierowani na południe, wyposażeni byli w naczynia, ozdoby brązowe /szpile, sausznicze brązowe i srebrne oraz w jednym przypadku w naszyjnik wykonany ze spiralnie skręconego drutu/. Przy szkieletach męskich oprócz naczyni znajdowano najwyższą łopatkę zwierzęcą. W kilku wypad-

kach stwierdzono pochówki podwójne /wyłącznie matek z małymi dziećmi/.

Odkryto również 9 grobów szkieletowych wczesnośredniowiecznych w układzie w przybliżeniu rzędownym. Stanowią one fragment omentarsyska wczesnośredniowiecznego, nawarstwionego na omentarsysko kultury unietyokiej i osadę neolityczną.

Szkielety usytuowane były wzdłuż osi wschód - zachód, w pozycji wyprostowanej, czaszkami skierowane na wschód lub na zachód. Wyposażenie było nierównomierne i raczej ubogie. Kilka pochówków nie zawierało wyposażenia, pozostałe zaś najczęściej jeden przedmiot, rzadko więcej. W jednym z grobów kobiecych znajdowało się naczynie gliniane i nasyjnik z paciorków ze szkliwa, w innych zaś kabłącki skroniowie. natomiast w grobach męskich noże /w jednym egzemplarsu/. Jeden z grobów wyposażony był w drewniane wiadro, z którego zachowały się elementy okucia żelaznego i kabłąk nożny. Chronologia - IX-X w.

TRZESZŃ - "Podworne"
pow. tarnobrzeski

Zakład Archeologii Antycznej
Instytut Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie

Badania prowadziła dr Halina Gajewska. Finansował IHM PAN. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu neolitu /kultura pucharów lejkowatych/ i I-II epoki brązu /kultura trzcinińska/, omentarsysko wielokulturowe z przełomu okresu V epoki brązu i okresu halzstackiego /kultura żużycka/ i okresu wczesnego średniowiecza.

W dniach od 8 do 31 lipca wykonane zostały wykopaliskowe badania rozpoznawcze na terenie wsi Trzeszń. Prace miały na celu odkrycie i sbadanie ewentualnego omentarsyska z okresu wpływu rzymian.